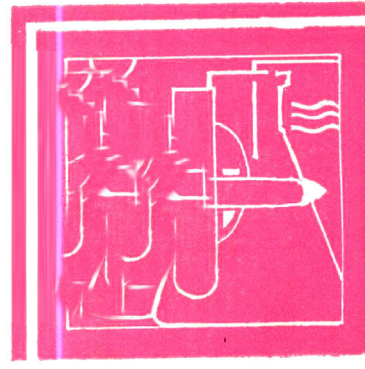

ཁེཤུག་ཅེགཤེ། 36

ཞེས་བྱའི་རིགས་ལ།

36

མི་རིགས་ཏེ་ཕྱེན་ཁང་།

ཉུ་དག་གཏོང་མཁན། མངེས་ལྷན་ལྷ་མོ། བཀའ་གིས། སྤར་ཁོ།
དཔེ་ཞུག་འགན་སྲུང་བ། ལིང་བའོ་དཔྱིན། མངེས་ལྷན་ལྷ་མོ།

གིས་བྱའི་ཐེགས་མ།

(དེབ་ 36)

*

《གིས་བྱའི་ཐེགས་མ》ཙམ་ཞུག་ཚེ་རྒྱུ་གིས་ཙམ་ཞུག་བྱས་པ།

མི་ཤིགས་དཔེ་བྱས་ཁྲ་གིས་བྱས་པ།

1988ལོའི་ཟླ་ 5 པར་ཤར་གཞི་ 1 པེ་བྱས་པ།

1983ལོའི་ཟླ་ 5 པར་ཤར་ཅན་ལ་ཤར་མཆོང་ 1 པེ་བྱས་པ།

དེབ་རིམ་གྱི་ 0.34

ཅན་ རིག་ ལག་ རྒྱལ།

ལ་མཛུགས་ཤིང་།དག་དབང་ལྷན་མཛུགས་བྱེད་པ་ལྟར་སྤྱོད། (4)

ཤིང་ལ་མཛུགས་ཤིང་། རྟ་མཛུགས་རྟ་རྒྱུ་ལྟར་སྤྱོད། (14)

འདྲ་རྒྱུ་ལ་མཛུགས་ཤིང་། རྟ་མཛུགས་རྟ་རྒྱུ་ལྟར་སྤྱོད།

《མཛུགས་ཤིང་ལ་མཛུགས་ཤིང་།》ཤིང་ལ་མཛུགས་ཤིང་། ལྷན་མཛུགས་ཤིང་། (15)

ཅན་ རིག་ ལག་ རྒྱལ།

ཤིང་ལ་མཛུགས་ཤིང་། རྟ་མཛུགས་རྟ་རྒྱུ་ལྟར་སྤྱོད། (26)

གཟུགས་ཤིང་ལ་མཛུགས་ཤིང་། རྟ་མཛུགས་རྟ་རྒྱུ་ལྟར་སྤྱོད།

ཤིང་ལ་མཛུགས་ཤིང་། རྟ་མཛུགས་རྟ་རྒྱུ་ལྟར་སྤྱོད། (32)

ཤིང་ལ་མཛུགས་ཤིང་། རྟ་མཛུགས་རྟ་རྒྱུ་ལྟར་སྤྱོད། (37)

ཤིང་ལ་མཛུགས་ཤིང་། རྟ་མཛུགས་རྟ་རྒྱུ་ལྟར་སྤྱོད། (41)

ཤིང་ལ་མཛུགས་ཤིང་། རྟ་མཛུགས་རྟ་རྒྱུ་ལྟར་སྤྱོད། (42)

ཤིང་ལ་མཛུགས་ཤིང་། རྟ་མཛུགས་རྟ་རྒྱུ་ལྟར་སྤྱོད། (43)

ཤིང་ ལག་ རྒྱལ།

གཟུགས་ཤིང་ལ་མཛུགས་ཤིང་། རྟ་མཛུགས་རྟ་རྒྱུ་ལྟར་སྤྱོད།

གསུམ་ཉམས་ལྷན་ཞིང་པ་ བཅུ་ཆེ་པའི་སྐྱུ་ཆ་གས་ཀྱི་སྤྲོ་ཆ།

..... སྤྲོ་ཆ་གས་ཀྱིས་བརྒྱས། (68)

ལྷ་པས་ ཆེན་ མེས་ རྒྱལ།

སྤྲོ་ཆའི་སྤྲོ་སྤྲོ་སྤྲོ་སྤྲོ་..... རེ་མ་དབང་གཞུང་གསུམ་ཀྱིས་བརྒྱས། (70)

ལྷན་ལྷའི་མི་སྤྲོ་སྤྲོ་

ལྷས་ལྷའི་སྤྲོ་ ལྷ་པ་ཆེན་ལྷ་གས་ཀྱིས་བརྒྱས། (74)

རྒྱལ་ ལྷ་ ཆེན་ རྒྱལ།

མི་སྤྲོ་སྤྲོ་..... དག་དབང་ལྷ་ཆེན་ཀྱིས་བརྒྱས། (79)

དག་ ལྷ་ ཀྱི་སྤྲོ་ མེས།

སྤྲོ་ལྷ་པ་ལྷ་གས་པའི་ག་པ་བཤད། ལྷ་གས་ལྷ་པ་ཀྱིས་བཅུ་མས། (82)

དྲ་ ཀྱི་ ལྷ་ ལྷའི་ རྒྱལ།

དྲ་ ཀྱི་ ལྷ་ ལྷའི་ རྒྱལ་ ཀྱི་ སྤྲོ་ ལྷའི་ ལྷ།

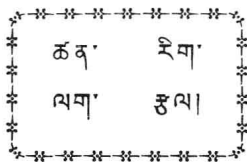
..... ལྷའི་ ལྷ་ དཔྱིན་ དྲ་ རེ་མ་གཞུང་ཀྱིས་བརྒྱས། (84)

* * * *

མཁུན་སྤྱོད་ལྷ་པ་ལྷའི་ལྷ་པ་ ལྷའི་ལྷ་ ལྷ།

ས་ལྷ་ལྷའི་ལྷ་པ་ དཔྱིན་ ལྷ་ ལྷ།

ལྷ་པ་ལྷའི་སྤྲོ་ལྷའི་ལྷ་པ་ ལྷའི་ལྷ་ ལྷ།

ཕལ་ཆེན་པོའི་ལཱ་ལ།

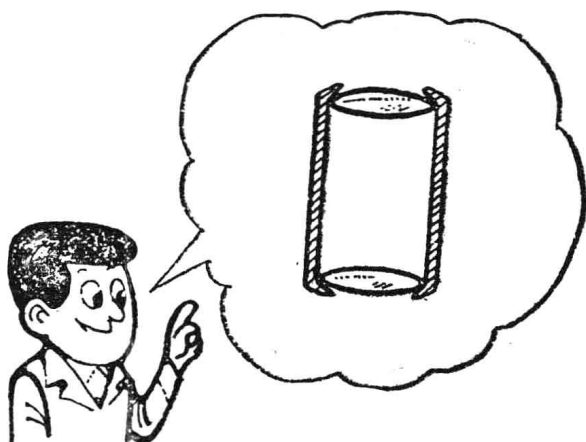
མོ་ལྷ་བརྒྱུ་མྱོན་དུ་མི་ཚས་མིག་དབང་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་འཇམ་གླིང་.....
ཐོག་གི་ཡོད་ཆད་ལ་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མིའི་ལུས་པོར་ཆ་མཚན་ན་ཕྱིའི་ནམ་
པ་དང་གཟུགས་དབྱིབས་ལྟ། གཤག་ལས་ཟིན་པའི་སྒྲིང་དང་། མཁལ་མ་སྐགས་
ནང་ཁོ་ལ་གྱི་བཙོ་ལྟ་དང་། ཅུང་ཆེ་བའི་དབང་ཅ་དང་ཁག་ཅའི་རྒྱག་ཕྱོགས།
ལྟ་དང་པ་དང་རྒྱུངས་པའི་འབྲེལ་བ་སྐགས་ལས་མཐོང་མི་སྲུབ། འོན་ཀྱང་མི་ཚས་
མིག་དབང་གིས་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་སྲུབ་པའི་འཁོར་རྒྱ་ཁོ་ནར་འདོད་སྒོ་མ་ཆིམ་པར་.....
ཆས་ཆེར་སྤྲ་བའི་བྱུང་ཆའང་ཤེས་འདོད་ཆེ་བས་ཆེར་གཏོང་དབྱང་ཆས་འཚོལ་.....
ཞིབ་བྱེད་འགོ་བཙུགས་པའི་འབྲས་བུར་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཆན་རིག་ལག་རྩལ་ཡར་.....
རྒྱས་ཆེན་པོ་གཏོང་མཁན་“མཐོ་རིས་ཀྱི་སྤྱན་མིག”ཅེས་པའི་སྤྲ་མཐོང་ཆེ་ཤིང་ཐོན་
པ་རེད།

(གཅིག) སྤྱིར་བཏོན་ཆེ་ཤིང་ནས་སྤྲ་མཐོང་ཆེ་ཤིང་བར།

མིག་དབང་གིས་ཅུང་ཆེ་བའི་དངོས་གཟུགས་གསལ་པོ་མཐོང་སྲུབ། ཡིན་
ནའང་སྤྲ་རྒྱུ་གི་དངོས་གཟུགས་ཤིག་མིག་དབང་གིས་གསལ་པོར་མཐོང་མི་སྲུབ་.....
པས་ལག་ཆའི་རམ་འདེགས་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དེ་ནི་མི་ཆང་མས་ཤེས་པའི་དོན་.....
དངོས་ཤིག་རེད།

ཆེ་ཤིང་ནི་ང་ཚས་སྤྲ་རྒྱུ་དངོས་གཟུགས་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་པར་རོགས་རམ་.....
བྱེད་མཁན་ལག་ཆའི་རིགས་ཤིག་རེད། ཆེ་ཤིང་བེད་སྤྱད་ནས་བལྟས་ན་འབྲ་ཕྱིན་
རྒྱུ་དུའི་ནམ་པ་དང་བྱུང་གཞི་གསལ་པོར་མཐོང་སྲུབ།

ཆེ་ཤེལ་མ་གཞི་བྱས་ན་འབྲར་ཤེལ་ལྗེབ་ཙམ་ཡིན་ཞིང་ཤེལ་ལྗེབ་གྱི་དཀྱིལ་
 ཏུ་ཅུང་མཐུག་པ་དང་མཐའ་ཅུང་སྤང་བ་ཡོད། ཆེ་ཤེལ་གྱིས་མ་གཞི་དངོས་
 གཟུགས་“ཆེ་ཏུ་གཏོང་”བྱུབ། འོན་ཀྱང་དེའི་ཆེ་ཏུ་གཏོང་བའི་ལྗེབ་གངས་ལ་ཆད་
 ཡོད་པས། གལ་ཏེ་དངོས་གཟུགས་ཏེ་ཅང་གིས་ཆུང་བ་དཔེར་ན་མེ་རྟག་ཟེའུ་
 འབྲུ་ལྟ་བུར་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་པར་ཆེ་ཤེལ་སྤྱད་ན་ཕན་ཐོགས་མེད་རྒྱུ་ཆེ་ཏུ་གཏོང་...
 བའི་ལྗེབ་གངས་དེ་བས་ཆེ་བའི་ལག་ཆ་ཞིག་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན།

དཔེ་རིམ་ 11 འབྲར་ཤེལ་གཉིས་ལས་བྱུང་བའི་ཆེ་ཤེལ་ཐབས་ཆག

འབྲར་ཤེལ་ལྗེབ་ལྗེབ་གཉིས་དཔེ་རིམ་དང་པོ་ལྟར་སྤྲིན་སྤྱད་བྱས་ན་ཆེར་...
 གཏོང་གི་རྒྱས་པ་དེ་བས་ཡག་པ་ཐོན་བྱུང་གྱི་ཡོད་པར་བརྟེན། དེ་བཤད་སྤྱད་བྱས་
 ན་ཟེའུ་འབྲུའི་རྣམ་པ་གསལ་པོར་མཐོང་བྱུང་གྱི་རེད།

འབྲར་ཤེལ་ལྗེབ་ལྗེབ་གཉིས་གོང་གསལ་ལྟར་མཉམ་དུ་བསྐྱུགས་ནས་བཤད་...
 སྤྱད་བྱས་པ་དེ་དོན་དམ་དུ་སྤྲ་མཐོང་ཆེ་ཤེལ་ཞིག་རེད། དང་ཐོག་གི་སྤྲ་མཐོང་
 ཆེ་ཤེལ་ཆང་མ་འབྲར་ཤེལ་ལྗེབ་ལྗེབ་གཉིས་གྱིས་བྱུང་བ་གཉིས་རེད། སྤྲ་མཐོང་
 ཆེ་ཤེལ་ཐབས་ཆག་འདི་འདྲ་ཞིག་བཤད་སྤྱད་ནས་དངོས་གཟུགས་ལ་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་...
 ཏུས་དངོས་བརྟན་ཆེ་ཏུ་འགྲོ་གི་ཡོད་ནའང་རྟག་པར་འཇའ་ཚོན་འདྲ་བའི་ཁ་དྲོག་

གིས་པུའི་བས་པ་མ་ཟད་གསལ་ཆ་སྟོམ་པ་ཡང་གི་མད་ཅིང་། ཞུན་ཆ་དེ་རིགས་
ཐུང་གསོད་བྱེད་ཆེད་ད་ལྟ་བུར་སྤྱད་གཏོང་བའི་སྤྱ་མཐོང་ཆེ་གིས་རྣམས་ནི་གིས་...
ལྟེ་ཆ་ཐ་པ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་གིས་ལྟེ་ཆ་ལྟེ་ཆ་གཉིས་པོ་བརྒྱུ་པ་ཞིག་རེད།

(གཉིས) སྤྱ་མཐོང་ཆེ་གིས་གསར་གཏོད་བྱས་ཆུང་།

འོ་ན། ཡང་སྤྱད་ཐུས་སྤྱ་མཐོང་ཆེ་གིས་གསར་གཏོད་བྱས་པ་དང་ག་དུས་
གསར་གཏོད་བྱས་པ་རེད་དམ་ཞེ་ན།

སྤྱ་མཐོང་ཆེ་གིས་སྤྱད་གི་གནས་ཆུང་འཁོད་སྤྱ་མོས་ལྟར་ན། ཉ་གོ་ཁོ་ཁོ་
ཆེར་(1601 ~ 1680) ཞེས་པའི་ཡེ་ཤུ་འི་ཆས་ལུགས་ཀྱི་ཆས་དཔོན་ཞིག་གིས་1622
ལོར་སྤྱད་གཟུགས་ཐུང་ཀའི་དབྱིབས་ཀྱི་སྤྱད་ཆས་དང་ས་མའི་ནང་ཆུ་གད་ལུགས་...
པ་དང་ལྟེ་ཆ་གད་ས་དམའ་བའི་གིས་སྤྱད་ཆས་མ་ལྟེ་ཆ་ལྟེ་ཆ་གཉིས་བརྒྱུགས་ནས་...
དེས་གཟུགས་ཆེ་ཏུ་གཏོང་བའི་དབྱད་ཆས་གིག་བཟོས་པ་དེ་ནི་སྤྱ་མཐོང་ཆེ་གིས་
ཀྱི་ཐོག་མའི་རགས་དབྱིབས་སྤྱ་བཅིས་ཆོག དེ་ནས་ཉ་ལམ་ 1625 ལོར་སྤྱད་
ཆས་ཡོད་ཀྱིང་གི་སྤྱལ་བས་ཐོག་གཞི་ནས་“སྤྱ་མཐོང་ཆེ་གིས་”ཞེས་པའི་ས་སྤྱད་
འདི་ཐོངས་དང་པོ་ཐོན་པ་རེད།

སྤྱ་མཐོང་ཆེ་གིས་གསར་གཏོད་བྱེད་མཁན་ནི་ཉ་ལན་གི་སྤྱ་པོ་ལའི་ལུན་...
ཏུ་ཁོ་(1632 ~ 1728) ཡིན་པ་འཇམ་གླིང་ཐོག་ཏུ་ཡོངས་བྱགས་ཀྱིས་ཁས་...
ལན་གི་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་གིས་ 1676 ལོར་གིས་ལྟེ་ཆ་བེད་སྤྱད་ནས་ལྟེ་ཆ་གད་
དམའ་བའི་གཏོད་མའི་སྤྱ་མཐོང་ཆེ་གིས་ཐོངས་དང་པོ་བཟོས་པ་མ་ཟད་སྤྱད་གི་
དང་། ཆུ་བཙོག་པ། མི་དང་དུད་འགྲོ་འདྲི་ཆེན་ལ་བརྟག་དབྱད་བྱས་ནས་མིག་
གཅིག་ལུས་དོས་མ་ཐེན་པའི་སྤྱ་དེས་སྤྱ་ཆུང་མང་པོ་གིས་རྟོགས་བྱུང་བ་རེད།
1695 ལོར་སྤྱལ་བའི་《ལའི་ལུན་ཏུ་ཁོས་གིས་རྟོགས་བྱུང་བའི་རང་བྱུང་ཁམས་...
ཀྱི་གསང་བ》ཞེས་པའི་ཙོམ་ཡིག་ནང་འབྲ་སྤྱི་དབྱིབས་གཙོ་བོ་ནི་སྤྱད་དབྱིབས་...
དང་། དབྱུག་དབྱིབས། དུང་འབྱིལ་དབྱིབས་བཅས་ཡིན་པ་བྱས་པ་གད་བྱས་ཡོད་

ཅིང་། གསར་ཤེས་དེ་ཕུང་བ་ལས་བཏོད་པའི་སྤྱི་དངོས་སྤྱི་རབ་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་
ལས་ཀྱི་རྣམས་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་བར་དུ་བྱས་པ་རེད། ཁོང་གིས་ད་དུང་
སྤྱི་མཐོང་ཆེ་གིལ་གྱིས་ཤུག་རིལ་དམར་པོ་དང་ཁམས་དཀར་ལྟ་གྱི་བྱས་པ་དེས་་
མི་རྣམས་ཀྱིས་རང་ལུས་གེས་རྟོགས་བྱེད་རྒྱུར་མདུན་སྤྱོད་གོམ་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱེད་
ཐུབ་པ་རེད།

ལའི་ལུན་དུའུ་ཁོ་མ་བཙོས་པའི་སྤྱི་མཐོང་ཆེ་གིལ་སྤྱབས་བདེ་དེ་ཉེ་ལམ་ཉི་
ལན་ལེ་དུན་སྤྱོད་གྲུ་ཆེ་པའི་དངོས་མང་བཞམ་སྟོན་ཁང་ནང་ཉར་ཆགས་བྱས་ཡོད་
པ་རེད།

སྐར་ཡང་ལོ་ངོ་ལྔ་མ་ཅུ་ལྟ་ཅམ་སོང་པའི་ 1685 ལོར་དབྱིན་གོའི་དངོས་
མང་རིག་པ་བ་མཁས་ཅན་ལཱོ་པོ་ཤེ་ཏུ་ཁེ(1635~1703) ཡིས་ལའི་ལུན་དུའུ་
ཁོ་ཡི་གདོད་མའི་སྤྱི་མཐོང་ཆེ་གིལ་ལེགས་བཙོས་བྱས་པ་མ་ཟད་ལེགས་བཙོས་་་་
བྱས་པའི་སྤྱི་མཐོང་ཆེ་གིལ་དེ་དག་གིས་སྤྱི་དངོས་སུང་པོར་ལྟ་གྱི་བྱས་ནས་་་་་
“ཁང་རྒྱུང་དབྱིབས”འདྲ་པའི་སྤྱང་གྲུབ་སྤྱང་གི་གྲུབ་གཞི་ཐོངས་དང་པོ་མཐོང་
བར་བརྟེན། དེང་རབས་སྤྱི་དངོས་རིག་པ་དང་དེང་རབས་གསེར་རིག་གོང་འཕེལ་
འགྲོ་བའི་མང་གཞི་བཏོང་བ་རེད།

1830 ལོར་ཅན་རིག་རིག་པ་བ་ཚོས་མདོག་མེད་དྲངས་གིལ་ཞིག་བཙོས་་་
པ་དེ་སྤྱི་མཐོང་ཆེ་གིལ་ཐོག་དུ་བེད་སྤྱོད་བཏང་བ་དང་། ཡིས་སུ་ཉེ་གོ་བ་ཁར་
ཆའེ་སི(1816~1888) ཡིས་འོད་རིག་གིལ་སྒྲིའི་སྤྱི་མཐོང་ཆེ་གིལ་སྤྱབ་ལེགས་་་
གིག་བཙོས་པ་དེ་ནས་ཕུང་པའི་ཉེ་གོའི་ཆའེ་སི་ཀྱང་སིས་ཀྱང་སྤྱི་མཐོང་ཆེ་གིལ་
དང་དེ་མིན་འོད་རིག་དབྱུད་ཆས་བཙོས་པའི་ཐད་སྤྱལ་དུ་བུང་བའི་གྲུབ་འབྲས་་་་
ཐོབ་པས་མིང་གཤགས་ས་གཞི་ཀུན་ལ་བྱུང།

(གསུམ) སྤྱི་མཐོང་ཆེ་གིལ་གྱི་སྤྱོད་སྒྲོ།

བ་ཚོས་སྤྱི་མཐོང་ཆེ་གིལ་གྱི་གིལ་སྒྲོ་བརྒྱུད་གཞལ་མེད་སྒྲོག་གུར་གྱི་མཐའ་

ཡས་འཇིག་རྟེན་དེ་ལ་ལྟ་ཞིབ་ཞིག་བྱེད་དོ།

སྤྱི་མཐོང་ཆེ་གེལ་ནི་ཏུ་ཅང་མཁོ་ཚད་པའི་ལག་ཆའི་རིགས་གིག་རེད། དེ་ལ་བརྟེན་ན་མི་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བྱ་ཆེ་རུ་འགྲོ་བ་མ་ཟད་ཏུ་ཅང་སྤྱི་བའི་དངོས་པོ་གྲུགས་མཐོང་བྱལ་བ་སྤྱི་དང་མིག་དབང་གིས་མ་ཟིན་པའི་སྤྱི་མཐོང་འཇིག་རྟེན་གིས་བྱལ། ང་ཚོས་ཚོད་ལྟ་ཁང་ནང་དུ་དེ་ཏྲག་པར་བེད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པ་

ལུང་། ལས་རིགས་ཏུ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་སྤྱི་མཐོང་ཆེ་གེལ་དང་བྲལ་བས་མེད།

དཔེར་ན་སྤྲུལ་ཁང་ནང་རྩིས་འཇུག་དབྱེད་ཞིབ་མི་སྤྲུལ་སྤྱི་མཐོང་ཆེ་གེལ་བེད་སྤྱོད་ནས་ཁྲག་དང་རྩི་ལྷ། རྩི་ཆེན་བཅས་བརྟག་དབྱེད་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྤྲུལ་པར་ནད་གཞི་བརྟག་དབྱེད་བྱེད་རིགས་བྱེད་པའི་གལ་ཆའི་བྱ་བས་གིག་ཆགས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རེད།

ཡ་ལས་གསལ་འབྱེད་བྱེད་སྐབས་སྤྱི་མཐོང་ཆེ་གེལ་བེད་སྤྱོད་ནས་ལྟ་ཞིབ་བྱས་ཆེ་བ་ལས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་སྦྱོན་ཆ་སྤྱི་མ་མཐོང་བྱལ།

མི་ཅིུ་བཟོ་བཞིན་པའི་ནང་མི་ཚོས་སྤྱི་མཐོང་ཆེ་གེལ་བེད་སྤྱོད་ནས་མི་ཅིུ་ནང་ལྟ་དམ་པའ་ཅིའི་འབྲུ་སྤྱི་རབ་སྤྱིས་ཡོད་མེད་བཅས་ལྟ་ཞིབ་བྱས་ནས་མི་ཅིུ་ཡི་སྤྱི་ཆད་ཞིབ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

སྟག་རྩལ་བཟོ་བཞིན་པའི་ནང་གི་བཟོ་བ་ཚོས་ཀྱང་སྤྱི་མཐོང་ཆེ་གེལ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སྤྱི་མཐོང་ཆེ་གེལ་བརྟེན་བཟོ་བས་རབ་དུ་སྤྱི་བའི་ཁབ་ལེན་ཨ་ཁོང་རྣམས་ལྷགས་སྤྱོད་སྤྱི་མ་ར་རྩུ་གི་ཡོད། ཁབ་ལེན་གྱི་ཨ་ཁོང་དེ་རིགས་ནི་སྟག་ཁྲད་པོ་ལེན་མ་ལག་ནང་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་རེད།

(བཞི) སྤྱི་མཐོང་ཆེ་གེལ་གྱི་བྲལ་གཞི།

སྤྱི་མཐོང་ཆེ་གེལ་ལ་བེད་སྤྱོད་མང་པོ་འདི་འདྲ་ཡོད་པ་གིས་པའི་ཆོ། ང་ཚོས་སྤྱི་མཐོང་ཆེ་གེལ་ལ་བྲལ་གཞི་ག་ཚད་ཡོད་པ་ལྟ་དགོས།

གཅིག་ལས་བྱལ་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ་ལྷན་པས་ཆེ་ཏུ་དང་ཆུང་ཏུ་བཏང་ཆོག་ དེ་ནི་དངོས་
པོ་འཛིག་སྟེགས་ཀྱི་ཨི་ཤང་སྐར་སྐར་བརྒྱད་ནས་འཕྲོ་བའི་འོད་དེ་སྒྲིག་སྒྱུར་བྱེད་
ཡས་ཤིག་རེད།

འོད་འདུས་ཆས་ཀྱི་འོག་ཏུ་འོད་བསྐྱོག་མེ་འང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བྱང་ཀྱལ་ཏུ་
གཙུག་ཏེ་འོད་སྒྲུང་ན་མས་དངོས་པོ་འཛིག་སྟེགས་དབུས་ཀྱི་ཨི་ཤང་ནང་ཏུ་བསྐྱོག་
འཕྲོ་བྱེད་བྱལ། སྤྱ་མཐོང་ཆེ་ཤེས་ཀྱི་ལག་འཇུག་མོད་དང་འབྲེལ་བ་ནི་ཤེས་
མཛོད་རེད། ཤེས་མཛོད་ཐོག་ཏུ་བརྒྱད་པའི་དམིགས་ཤེས་དེ་ཤེས་སྟེང་ཆན་པ་
གཅིག་ལས་བྱལ་བ་ཅིང་། སྤྱ་མཐོང་ཆེ་ཤེས་བཅད་སྒྱུད་བྱེད་སྐབས་དམིགས་ཤེས་དེ་
བརྒྱད་ནས་མར་ལྟ་དགོས།

ཤེས་མཛོད་གི་ཞབས་ཐུ་བསྐྱར་ཆོག་པའི་སྐྱར་སྟེར་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་
ཏུ་དངོས་ཤེས་འཛིག་གི་ཡོད། དངོས་ཤེས་ཆང་མ་ཤེས་སྟེང་རེ་ལས་བྱལ་བ་ཤི་
སྟེག་རེད།

ཤེས་མཛོད་གི་འགྲམ་ན་དུ་དྲུག་སྟོམ་སྒྲིག་བྱེད་ཡས་གཙུག་བྱར་སྐྱར་སྐྱར་
གཉིས་ཡོད་པ་དེས་ཤེས་མཛོད་མཐོ་དམན་སྟོམ་སྒྲིག་བྱས་ནས་དངོས་གཟུགས་དང་
དངོས་ཤེས་བར་གྱི་བར་ཐག་སྟོམ་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་དངོས་བརྟན་གསལ་ཤོས་སུ་མངོན་
པ་བྱེད་བྱལ། མོད་ཀྱི་གཙུག་བྱར་ཅུང་ཆེ་བ་ནི་རགས་སྒྲིག་གཙུག་བྱར་ཡིན་པས་
དེ་བསྐྱར་ན་ཤེས་མཛོད་མཐོ་དམན་ཏེ་བག་ཆེན་པོར་རྒྱུམ་བྱེད་བྱལ། གཤམ་
ཀྱི་གཙུག་བྱར་ཅུང་ཆུང་བ་ནི་ཞིབ་སྒྲིག་གཙུག་བྱར་ཡིན་པས་དེ་བསྐྱར་ན་སྟོམ་
སྒྲིག་ཆད་ཐིག་པོ་བྱེད་བྱལ།

སྤྱ་མཐོང་ཆེ་ཤེས་ཀྱི་བྱལ་བ་ཞི་ཤེས་ན་སྤྱ་མཐོང་ཆེ་ཤེས་བཅད་སྒྱུད་བྱེད་རྒྱ་
དེའང་དཀྱུག་ཆེ་ཞེ་དག་མ་རེད།

(ལ) སྤྱ་མཐོང་ཆེ་ཤེས་ཀྱི་ཆེར་གཏོང་ལྟུང་བྱངས།

སྤྱ་མཐོང་ཆེ་ཤེས་ཀྱི་ཆེར་གཏོང་ལྟུང་བྱངས་ཆེ་ཏུ་གཏོང་རྒྱ་ནི་དམིགས་

ཤེལ་དང་དངོས་ཤེལ་གཉིས་པོ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། བས་རྒྱན་དམིག་
 ཤེལ་ཆང་མའི་ཐོག་ཆེ་ཏུ་བཏང་བའི་ལྗང་བྱངས་བཞོས་ཡོད། གལ་ཏེ་དམིགས་
 ཤེལ་གྱི་ཆེར་གཏོང་ལྗང་བྱངས་ 10 ཡིན་ན་དམིགས་ཤེལ་དེས་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་
 སྒྲིལ་མའི་ཆངས་ཐིག་ལྗང་ 10 ཆེ་ཏུ་གཏོང་བྱུང། བས་རྒྱན་དམིགས་ཤེལ་གྱི་ཆེར་
 གཏོང་ལྗང་བྱངས་ལྗང་ 5། ལྗང་ 10། ལྗང་ 15 སྟགས་ཡོད་པ་དང་དམིགས་ཤེལ་
 ཆེར་གཏོང་ལྗང་བྱངས་ག་ཚད་ཆེ་ན། སྤ་མཐོང་ཆེ་ཤེལ་དེ་ཉིད་དེ་མིས་ཀྱིས་བྱང་
 བ་ཡོད་པ་རེད།

དམིགས་ཤེལ་དང་འབྲ་བར་དངོས་ཤེལ་ཆང་མར་ཡང་རང་མའི་ཆེར་.....
 གཏོང་ལྗང་བྱངས་བཞོས་ཡོད། གལ་ཏེ་དེའི་སྒྲིལ་ཏུ་བཞོས་བའི་ཆེར་གཏོང་ལྗང་
 བྱངས་ 10 ཡིན་ན་དེས་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་ཆངས་ཐིག་ལྗང་ 10 ཆེ་ཏུ་གཏོང་བྱུང་
 པ་མཚོན། དངོས་ཤེལ་ལའང་ཆེར་གཏོངས་ལྗང་བྱངས་གཞན་པ་ཡོད་པ་དཔེར་ན་
 ལྗང་ 4། ལྗང་ 40། ལྗང་ 100 སྟགས་ལྟ་བུ་དང་། ཆེར་གཏོང་ལྗང་བྱངས་
 མི་འབྲ་བའི་ཁྱེན་གྱིས་དངོས་ཤེལ་གྱི་རིང་ཆད་ཀྱང་མི་འབྲ་སྟེ་ལྗང་བྱངས་ག་ཚད་
 ཆེ་ན་དངོས་ཤེལ་ཡང་དེ་མིས་ཀྱིས་རིང་བ་ཡོད་པ་དེ་ནི་དམིགས་ཤེལ་དང་ལྟག

སྤ་མཐོང་ཆེ་ཤེལ་གྱི་ཆེར་གཏོང་ལྗང་བྱངས་ནི་དམིགས་ཤེལ་དང་དངོས་...
 ཤེལ་གཉིས་པོའི་ཆེར་གཏོང་ལྗང་བྱངས་བསྐྱར་ཅིས་ཀྱི་ཐོབ་བྱངས་དེ་རེད། དཔེར་
 ན་དམིགས་ཤེལ་གྱི་ཆེར་གཏོང་ལྗང་བྱངས་ 5 ཡིན་པ་དང་དངོས་ཤེལ་གྱི་ཆེར་.....
 གཏོང་ལྗང་བྱངས་ 10 ཡིན་ན་སྤ་མཐོང་ཆེ་ཤེལ་ཡོངས་ཀྱི་ཆེར་གཏོང་ལྗང་བྱངས་
 5×10 ཡིན་པ་དེ་གསལ་པོར་བཤད་ན་ཆེར་གཏོང་ལྗང་བྱངས་ 5×10 ཡིན་པའི་...
 སྤ་མཐོང་ཆེ་ཤེལ་ཞིག་གིས་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིལ་མའི་ཆངས་ཐིག་ལྗང་ 50 ཆེ་...
 ཏུ་གཏོང་བྱུང་བ་དེ་རེད།

(ཆུག) སྤ་མཐོང་ཆེ་ཤེལ་ བེད་ སྒྱུད་ གཏོང་ ལྗངས་ ཤེལ་ བ་
 བྱེད་དགོས།

ཕྱ་མཐོང་ཆེ་ཤེས་པར་རྒྱུ་བ་དང་འབྱེད་འགྲོ་སྐབས་ལག་པ་གཅིག་...
གིས་ཆེ་ཤེས་གྱི་ལག་འཇུ་ནས་འཇུ་བ་དང་ལག་པ་གཞན་པ་དེས་ཆེ་ཤེས་གྱི་ཞབས་
ར་ནས་ཡར་བཏེགས་ཏེ་ཕྱ་མཐོང་ཆེ་ཤེས་གཏུས་ཡིན་ཡང་འདྲོང་པོར་གནས་པ་
བྱེད་དགོས།

ཕྱ་མཐོང་ཆེ་ཤེས་པེད་རྒྱུད་བྱེད་སྐབས་དེས་པར་དུ་གང་ཐུབ་གྱིས་ཐང་...
དཀར་ཤོས་སུ་བཞག་ཏེ་ཆེ་ཤེས་གྱི་ལག་འཇུ་རང་ཉིད་རྩོམ་སུ་ཡོད་པ་དང་།
དངོས་པོ་འཛིག་སྟེགས་མདུན་རྩོམ་སུ་ཡོད་པ་བྱེད་དགོས། གལ་ཏེ་ཐང་དཀར་པོ་
མེད་ན་སྟོག་ལྷ་པོད་རྒྱུད་གཏོང་དགོས།

འདྲ་བསྐྱོག་མེ་མང་དག་དག་བསྐྱིགས་པ་མེགས་གྱི་ཕྱ་སྐྱིག་ཆ་ཆང་བྱེད་...
སྐབས་ཤེས་སྟེབ་ཐོག་དུ་དངོས་ཤེས་གཏན་ནས་སུག་མི་ཉན་པ་དེ་ཡིད་དུ་རྩོ་ལ་རི་
མ་བཞོས་པ་ལྟར་དེས་དགོས།

གྲ་སྐྱིག་ལེགས་པོ་བྱུང་རྒྱུ་གཞི་ནས་དམིགས་ཤེས་ཐོག་ནས་མར་ལྟ་...
དགོས། རྒྱུར་བཏང་བྱས་ན་མིག་གཡོན་མས་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་པ་དང་མིག་གཡས་
པའང་དུས་མཚུངས་སུ་གདངས་རྒྱུད་པའི་ཤོམ་གཤིས་ཆགས་པ་བྱེད་དགོས། འདི་
འདྲ་བྱས་ཆེ་གཅིག་ནས་མིག་ལས་སྐྱ་པོར་དཀར་ལས་མི་ཤ་གྲ་བ་དང་། གཉིས་
ནས་མིག་གཡོན་མས་མཐོང་པའི་དངོས་པོའི་སྤྱང་བརྟན་ནམས་འདྲ་བའུ་བྱེད་པ་དེ་
བ་ཡོང་།

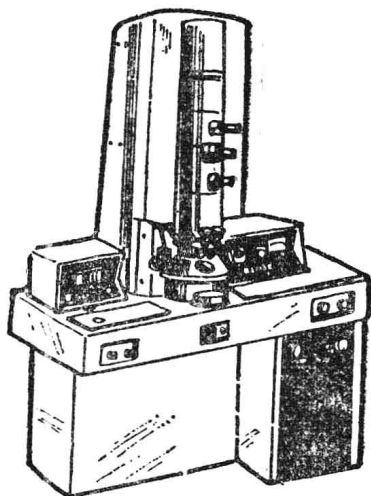
རགས་སྐྱིག་གཙུག་པུར་གཙུག་ནས་དངོས་ཤེས་དེ་དངོས་པོའི་སྤྱང་བརྟན་...
གསལ་པོར་མ་མཐོང་བར་དུ་དལ་བྱས་མཐོ་བྱ་གཏོང་དགོས།

ཕྱ་མཐོང་ཆེ་ཤེས་ནི་ཆན་རིག་ཤེས་བྱ་སྤྱོད་རྒྱུ་དེད་ཡས་གྲོགས་པོ་ཡག་...
པོ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན་གཟབ་གཟབ་བྱས་ནས་པེད་རྒྱུད་གཏོང་བ་དང་ཞིབ་ཅིང་
ཆགས་པས་ཉར་ཆགས་ལེགས་པོ་བྱེད་དགོས།

(५५) $\frac{1}{2} \times \frac{3}{4} = \frac{3}{8}$

དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པ་ནས་བཟུང་། རྟ་རིག་པའི་སྤྱ་མཐོང་ཆ་གཤམ་གྱི་གཤིས་རྣམ་ཐུར་བཅས་བྱས་ཏེ། རྟ་རྒྱ་རིགས་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ལྟར་པའི་སྤྱ་མཐོང་ཆ་གཤམ་འདྲ་མཉན་རྣམས་ལ་ཐོག་ཐུན་བྱས་ཡོད། རྟ་རིག་པའི་སྤྱ་མཐོང་ཆ་གཤམ་གྱིས་དྲོང་རབས་ཆན་རིག་ལག་ཙམ་འཕེལ་བྱས་འགྲོ་བར་བྱས་ཤིང་། བར་ཆན་པོ་བཞག་ཡོད། དེ་གསར་གཏོད་དང་ཐུར་བཅས་བྱས་པར་བརྟེན་ཟུབ་ཟུར་རིག་པ་དང་། སྤྱ་ཟུར་རིག་པའི་གས་ཀྱི་སྤྱ་མཐོང་ཞིབ་དབུད་ཀྱི་ཆན་རིག་མཚོགས་ཐུར་ངང་འཕེལ་བྱས་ཕྱིན་པ་རེད།

ཡིན་ནའང་འོད་རིག་པའི་བླ་མ་ཐོང་ཆེ་གཤམ་ལའང་མི་འདྲང་བ་དང་ཞན་ཆ་
ཡོད་པས་བླ་ར་བཅས་བྱ་བའི་དཔོན་གཤམ་ཆེ།

དཔེ་རིས་ ༣། སྒྲིག་རྒྱུ་ལྟ་མཁོང་ཆེ་གིས།

ཆན་རིག་མཁས་ཅན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་འདྲ་རིག་པའི་སྤྱ་མཐོང་ཆེ་ཤེལ་
སྤར་ལས་ལེགས་པ་ཡོང་ཆེད་ཞིབ་འཇུག་མང་པོ་གནང་བ་དང་རྩར་བཙོན་ཉོད་
མེད་གནང་ཡོད་པའི་བྲིན་གྱིས་དུས་རབས་འདིའི་ལོ་རབས་ 30 པའི་ནང་རིགས་
པའི་གཞུང་ལུགས་དང་ལག་ཅེས་མོག་དུ་གསར་གཏོད་བྱུང་བ་མ་ཟད་མུ་མཐུད་
ནས་(དབེ་རིས་ 3 པ་ལྟ་བུའི) གྲོག་རྩལ་སྤྱ་མཐོང་ཆེ་ཤེལ་བཟོ་སྐྱུན་ཟིན་ཡོད།

གྲོག་རྩལ་སྤྱ་མཐོང་ཆེ་ཤེལ་བཟོ་སྐྱུན་ཟིན་པར་བརྟེན་མི་ནམས་ཀྱིས་སྤྱ་
མཐོང་འཇིག་རྟེན་ལ་ལྟ་ཞིབ་བྱ་བའི་རྩལ་པ་ལྟ་བུའི་ 1,000 མཐོ་རུ་སྤང་ཡོད།
1950 ལོ་ནས་བཟུང་ལོ་ 30 ལྷག་གི་རིང་ལ་སྤྱ་སྤང་རིག་པའི་ཐད་གྲོག་རྩལ་སྤྱ་
མཐོང་ཆེ་ཤེལ་ལ་འདྲ་ཟེར་འཕྲོ་བའི་གྲུབ་འབྲས་ཐོབ་རྟེ། ཆེ་སྲག་ཆན་རིག་
ནམས་ཆ་རྩལ་སྤྱེད་རོས་རིག་པའི་དུས་རབས་སུ་འཕེལ་བྱས་སྤང་ཡོད་པར་བརྟེན།
1974 ལོའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཆན་རིག་གི་བྱ་དགའ་དེ་གྲོག་རྩལ་སྤྱ་མཐོང་ཆེ་ཤེལ་གྱི་
ལག་ཅེས་ཐད་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཇུག་རྩིས་འཇོག་པ་གནང་མཁན་པོ་ལ་རྟེ་སྲགས་
ཆན་རིག་མཁས་པ་ཆོར་སྤུལ་གནང་བ་རེད།

(ངག་དབང་ལུན་ཆོགས་ཀྱིས་བཟུང་།)

ཤེལ་ བཟོས་ ཁོག་ མ།

རྩར་ཏའི་བཟོ་པས་ཤེལ་གྱི་ཁོག་མ་ཞིག་ཆོད་བཟོ་བྱས་པ་ལེགས་འབྲུབ་བྱུང་། ཤེལ་
གྱི་ཁོག་མ་བྱི་ནང་གསལ་བས་ཁ་གཙོད་འབྱེད་མི་དགོས་པར་ཟས་ཆོས་དང་མ་ཆོས་མཐོང་
བྱུང་བ་དང་། ཟས་ཆོས་རྩིས་ཐད་ཀར་སྒྲིག་ཅོད་ཉེ་དུ་བཞག་ཆོག་ཤེལ་དང་མུ་ཁྲུ་གྲི་གཉིས་
ལས་རྩིས་འབྲུར་གྱི་འབྲུར་རྟོག་འབྲུང་མི་ཤིད་པས་གཡོས་སྤྲོད་མཆོག་དུ་བྱུར་བ་ཞིག་ཡིན།

(རྟ་མགྲིན་རྟོ་རྩིས་བཟུང་།)